WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)
z dnia 9 marca 2006 r. *

W sprawie C-436/04

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 35 UE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Hof van Cassatie (Belgia) postanowieniem z dnia 5 października 2004 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 13 października 2004 r., w postępowaniu karnym przeciwko

Leopoldowi Henriemu Van Esbroeckowi

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: C.W.A. Timmermans, prezes izby, R. Schintgen (sprawozdawca), R. Silva de Lapuerta, G. Arestis i J. Klučka, sędziowie,

rzecznik generalny: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
sekretarz: K. Sztranc, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 22 września 2005 r.,

* Język postępowania: niderlandzki.

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu L.H. Van Esbroecka przez T. Vrebosa, advocaat,

— w imieniu rządu czeskiego przez T. Bočka, działającego w charakterze pełnomocnika,

— w imieniu rządu niderlandzkiego przez H.G. Sevenster i C.M. Wissels, działające w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu austriackiego przez C. Pesendorfer, działającą w charakterze pełnomocnika,

— w imieniu rządu polskiego przez T. Nowakowskiego, działającego w charakterze pełnomocnika,

— w imieniu rządu słowackiego przez R. Procházkę, działającego w charakterze pełnomocnika,

— w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez W. Bogensbergera i R. Troostersa, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 20 października 2005 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 54 i 71 Konwencji wykonawczej do układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. zawartego między rządami państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec i Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach (Dz.U. 2000, L 239, str. 19, zwana dalej „KWUS"), podpisanej w dniu 19 czerwca 1990 r. w Schengen (Luksemburg).

2 Kwestia ta została podniesiona w ramach postępowania karnego wszczętego w Belgii przeciwko L.H. Van Esbroeckowi za handel środkami odurzającymi.

Ramy prawne

Konwencja wykonawcza do Układu z Schengen

3 Zgodnie z brzmieniem art. 1 Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej oraz Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską Traktatem z Amsterdamu (zwanego dalej „protokołem") trzynaście państw członkowskich Unii Europejskiej zostało upoważnionych do ustanowienia między sobą wzmocnionej współpracy w dziedzinach objętych dorobkiem Schengen zdefiniowanym w załączniku do powyższego protokołu.

4 W skład tak zdefiniowanego dorobku Schengen wchodzi w szczególności Układ między rządami państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec i Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach podpisany w Schengen w dniu 14 czerwca 1985 r. (Dz.U. 2000 L 239, str. 13, zwany dalej „układem z Schengen"), jak również KWUS.

5 Na podstawie art. 2 ust. 1 akapit pierwszy protokołu z chwilą wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu dorobek Schengen stosuje się bezzwłocznie do trzynastu państw członkowskich wymienionych w art. 1 wspomnianego protokołu, czyli od dnia 1 maja 1999 r.

6 Na podstawie art. 2 ust. 1 akapit drugi zdanie drugie protokołu Rada Unii Europejskiej przyjęła w dniu 20 maja 1999 r. decyzję 1999/436/WE określającą, zgodnie ze stosownymi postanowieniami Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i Traktatu o Unii Europejskiej, podstawę prawną dla przepisów lub decyzji stanowiących dorobek Schengen (Dz.U. L 176, str. 17). Jak wynika z art. 2 powyższej decyzji w związku z jej załącznikiem A, Rada wskazała artykuły 34 UE i 31 UE, jak również art. 34 UE, art. 30 UE i art. 31 UE, stanowiące część tytułu VI Traktatu o Unii Europejskiej, zatytułowanego „Postanowienia o współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych", jako podstawy prawne art. 54 i 71 KWUS.

7 Zgodnie z art. 54 KWUS, który wchodzi w zakres rozdziału 3, zatytułowanego „Stosowanie zasady ne bis in idem", tytułu III tego rozdziału, zatytułowanego „Policja i bezpieczeństwo":

„Osoba, której proces zakończył się wydaniem prawomocnego wyroku w jednej Umawiającej się Stronie nie może być ścigana w innej Umawiającej się Stronie za ten sam czyn, pod warunkiem że została nałożona i wykonana kara lub jest ona w trakcie wykonywania lub nie może być już wykonana na mocy przepisów prawnych skazującej Umawiającej się Strony".

8 Artykuł 71 KWUS, stanowiący część rozdziału 6, zatytułowanego „środki odurzające", tego samego tytułu III, stanowi:

„1. Umawiające się Strony zobowiązują się, w odniesieniu do bezpośredniego lub pośredniego handlu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi jakiegokolwiek rodzaju, włączając konopie, oraz posiadania takich produktów i substancji dla sprzedaży lub wywozu, do przyjęcia zgodnie z obowiązującymi konwencjami Narodów Zjednoczonych [Jednolita konwencja o środkach odurzających z 1961 roku, zmieniona protokołem z 1972 roku, zmieniającym Jednolitą konwencję o środkach odurzających z 1961 roku, oraz Konwencja Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi z dnia 20 grudnia 1988 roku], wszelkich niezbędnych środków w celu zapobiegania i karania nielegalnego handlu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi.

2. Umawiające się Strony zobowiązują się do zapobiegania i karania środkami administracyjnymi i karnymi nielegalnego wywozu środków odurzających i substancji psychotropowych, włączając konopie, jak również sprzedaży, dostarczania i przekazywania takich produktów i substancji, bez uszczerbku dla stosownych postanowień artykułów 74–76.

3. W celu zwalczania nielegalnego przywozu środków odurzających i substancji psychotropowych, włączając konopie, Umawiające się Strony zacieśnią kontrole przepływu osób, towarów oraz środków transportu na swoich granicach zewnętrznych. Środki takie zostaną przygotowane przez grupę roboczą przewidzianą w artykule 70. Powyższa grupa robocza rozważy między innymi przeniesienie niektórych pracowników policji i organów celnych zwolnionych z obowiązków na granicach wewnętrznych oraz wykorzystanie nowoczesnych metod wykrywania środków odurzających oraz psów tropiących.

4. W celu zapewnienia zgodności z niniejszym artykułem Umawiające się Strony prowadzą szczególnie kontrole miejsc znanych z wykorzystywania do handlu środkami odurzającymi.

5. Umawiające się Strony dokładają wszelkich starań w celu zapobiegania i zwalczania negatywnych skutków wynikających z nielegalnego popytu na środki odurzające i substancje psychotropowe jakiegokolwiek rodzaju, włączając konopie. Każda z Umawiających się Stron ponosi odpowiedzialność za środki przyjmowane w tym celu".

Układ zawarty przez Radę Unii Europejskiej, Republikę Islandii oraz Królestwo Norwegii, dotyczący włączenia tych państw we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen

9 Zgodnie z art. 6 akapit pierwszy protokołu, w dniu 18 maja 1999 r. przez Radę Unii Europejskiej został zawarty Układ z Republiką Islandii oraz z Królestwem Norwegii dotyczący włączenia tych państw we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen (Dz.U. L 176, str. 36, zwany dalej „układem").

10 Artykuł 1 lit. b) decyzji Rady 2000/777/WE z dnia 1 grudnia 2000 r. w sprawie stosowania dorobku Schengen w Danii, Finlandii, Szwecji oraz Islandii i Norwegii (Dz.U. L 309, str. 24) przewiduje, zgodnie z art. 15 ust. 4 układu, że wszystkie przepisy określone w załącznikach A i B do układu, począwszy od dnia 25 marca 2001 r., stosuje się „do Islandii i Norwegii w ich stosunkach wzajemnych oraz z Belgią, Danią, Niemcami, Grecją, Hiszpanią, Francją, Włochami, Luksemburgiem, Niderlandami, Austrią, Portugalią, Finlandią i Szwecją". Artykuły 54 i 71 KWUS stanowią część wspomnianego załącznika A.

11 Z tego wynika, że art. 54 i 71 KWUS od dnia 25 marca 2001 r. obowiązują w stosunkach pomiędzy Królestwem Norwegii a Królestwem Belgii.

Konwencje Narodów Zjednoczonych o środkach odurzających i o substancjach psychotropowych

12 Na podstawie art. 36 Jednolitej konwencji o środkach odurzających z 1961 r., w brzmieniu zmienionym protokołem z 1972 r. (zwanej dalej „jednolitą konwencją"):

„Postanowienia karne

1. a) Z zastrzeżeniem swych ograniczeń konstytucyjnych każda Strona podejmie takie kroki, które zapewnią, aby uprawa, zbiór, wyrób, sporządzanie wyciągów, przetwarzanie, posiadanie, oferowanie, oferowanie do sprzedaży, rozpowszechnianie, kupno, sprzedaż, dostarczanie na jakichkolwiek warunkach, pośredniczenie, wysyłanie, przesyłanie w tranzycie, przewóz, przywóz i wywóz środków odurzających, sprzeczne z postanowieniami niniejszej konwencji, i wszelkie inne czynności, które w przekonaniu danej Strony mogą być w sprzeczności z postanowieniami niniejszej konwencji, były uznane za przestępstwa karalne, gdy popełniane są umyślnie, i aby poważne przestępstwa podlegały odpowiedniej karze, a w szczególności karze więzienia lub innej karze pozbawienia wolności.

b) [...]

2. Z zastrzeżeniem ograniczeń konstytucyjnych Strony, jej systemu prawnego i prawa wewnętrznego:

a) i) każde z przestępstw wyszczególnionych w ustępie 1 będzie uważane za przestępstwo odrębne, jeśli zostało popełnione w różnych krajach;

[...]".

13 Artykuł 22 konwencji z 1971 r. o substancjach psychotropowych (zwanej dalej „konwencją z 1971 r.") zawiera przepis identyczny co do zasady z art. 36 ust. 2 lit. a) pkt i) jednolitej konwencji.

Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

14 L.H. Van Esbroeck, obywatel belgijski, został skazany wyrokiem sądu pierwszej instancji w Bergen (Norwegia) z dnia 2 października 2000 r. na karę pięciu lat pozbawienia wolności za nielegalny przywóz do Norwegii w dniu 1 czerwca 1999 r. środków odurzających (amfetamina, haszysz, MDMA oraz diazepam). Po odbyciu części wymierzonej mu kary L.H. Van Esbroeck został w dniu 8 lutego 2002 r. zwolniony warunkowo i odesłany pod eskortą do Belgii.

15 W dniu 27 listopada 2002 r. w Belgii zostało wszczęte postępowanie przeciwko L.H. Van Esbroeckowi, które doprowadziło w dniu 19 marca 2003 r. do wydania przez correctionele rechtbank te Antwerpen (Belgia) wyroku skazującego na karę jednego roku pozbawienia wolności za nielegalny wywóz poza terytorium Belgii w dniu 31 maja 1999 r. wyżej wymienionych środków. Orzeczenie to zostało utrzymane w mocy wyrokiem hof van beroep te Antwerpen z dnia 9 stycznia 2004 r. Oba sądy zastosowały art. 36 ust. 2 lit a) jednolitej konwencji, na podstawie którego każde z przestępstw określonych w tym przepisie, wśród których wymieniony został przywóz i wywóz środków odurzających, będzie uważane za przestępstwo odrębne, jeśli zostało popełnione w różnych krajach.

16 Zainteresowany wniósł kasację od tego wyroku, powołując się na naruszenie zasady ne bis in idem zawartej w art. 54 KWUS.

17 W tych okolicznościach Hof van Cassatie postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania prejudycjalne:

„1) Czy wykładni art. 54 [KWUS] należy dokonywać w ten sposób, że może on zostać zastosowany przez sąd belgijski w odniesieniu do osoby pociągniętej do odpowiedzialności przed sądem karnym w Belgii po 25 marca 2001 r. za ten sam czyn, za który została osądzona i skazana wyrokiem norweskiego sądu karnego z dnia 2 października 2000 r., a kara lub środek zostały już wykonane, podczas gdy zgodnie z art. 2 ust. 1 [układu], art. 54 [KWUS] zacznie obowiązywać i być stosowany w Norwegii dopiero począwszy od dnia 25 marca 2001 r.?

W razie twierdzącej odpowiedzi na pytanie pierwsze:

2) Czy wykładni art. 54 [KWUS] w związku z art. 71 tej konwencji należy dokonywać w ten sposób, że czyn karalny posiadania w celu wywozu i przywozu tych samych środków odurzających i substancji psychotropowych jakiegokolwiek rodzaju, włączając konopie, i który następnie jest ścigany w różnych państwach, które podpisały [KWUS] lub wykonują i stosują dorobek Schengen, jest uważany za »ten sam czyn« w rozumieniu wspomnianego art. 54?".

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

18 W swoim pierwszym pytaniu sąd krajowy zmierza zasadniczo do ustalenia, czy zasada ne bis in idem, o której mowa w art. 54 KWUS, powinna znaleźć zastosowanie w przypadku postępowania karnego wszczętego w umawiającym się państwie za czyn, który doprowadził już do skazania zainteresowanego w innym umawiającym się państwie, podczas gdy KWUS jeszcze nie obowiązywała w tym ostatnim państwie w momencie ogłaszania wyroku skazującego.

19 W tym zakresie należy po pierwsze przypomnieć, że dorobek Schengen stosuje się w Belgii od dnia 1 maja 1999 r., a w Norwegii od dnia 25 marca 2001 r. Zarzucane L.H. Van Esbroeckowi przestępstwo zostało popełnione w dniach 31 maja i 1 czerwca 1999 r. Natomiast zainteresowany został skazany w Norwegii w dniu 2 października 2000 r. za nielegalny przywóz zakazanych substancji a w Belgii w dniu 19 marca 2003 r. za nielegalny wywóz tych samych środków.

20 Po drugie należy stwierdzić, że dorobek Schengen nie obejmuje żadnego szczególnego przepisu dotyczącego wejścia w życie art. 54 KWUS lub jego skutków w czasie.

21 Po trzecie należy przypomnieć, że jak słusznie podnosi Komisja Wspólnot Europejskich, kwestia zastosowania zasady ne bis in idem pojawia się dopiero w momencie, gdy wszczynane jest drugie postępowanie karne przeciwko tej samej osobie w innym umawiającym się państwie.

22 O ile w ramach tego ostatniego postępowania do właściwej instancji należy ocena, czy wszystkie przesłanki zastosowania tej zasady zostały spełnione, o tyle w celu zastosowania art. 54 KWUS przez instancję rozpatrującą sprawę w drugim procesie wymagane jest, aby KWUS obowiązywał wówczas w drugim zainteresowanym umawiającym się państwie.

23 W rezultacie okoliczność, iż KWUS nie wiązała jeszcze pierwszego umawiającego się państwa w momencie, gdy zainteresowany został tam prawomocnie osądzony w rozumieniu art. 54, jest pozbawiona znaczenia.

24 W tych okolicznościach na pierwsze pytanie należy odpowiedzieć w ten sposób, że zasada ne bis in idem, o której mowa w art. 54 KWUS, powinna znaleźć zastosowanie w przypadku postępowania karnego wszczętego w państwie umawiającym się za czyn, który doprowadził już do skazania zainteresowanego w innym umawiającym się państwie, podczas gdy KWUS jeszcze nie obowiązywała w tym ostatnim państwie w momencie ogłaszania wyroku skazującego, o ile obowiązywała ona w tych państwach umawiających się w momencie oceny zastosowania zasady ne bis in idem przez instancję rozpatrującą sprawę w drugim procesie.

W przedmiocie pytania drugiego

25 W swoim drugim pytaniu sąd krajowy zmierza zasadniczo do ustalenia, jakie kryterium jest decydujące dla celów zastosowania pojęcia „ten sam czyn" w rozumieniu art. 54 KWUS oraz w szczególności czy bezprawne zachowanie polegające na wywozie z terytorium jednego umawiającego się państwa i na przywozie do innego umawiającego się państwa tych samych środków odurzających, które doprowadziło do postępowań karnych w tych dwóch państwach, wchodzi w zakres tego pojęcia.

26 W tym zakresie rząd czeski podnosi, iż tożsamość czynu zakłada tożsamość ich kwalifikacji prawnej, jak również tożsamość chronionych interesów prawnych.

27 Jednakże z brzmienia art. 54 KWUS, który używa wyrażenia „ten sam czyn", wynika, że przepis ten dotyczy jedynie spornego czynu jako zdarzenia, wyłączając jego kwalifikację prawną.

28 Należy również stwierdzić, że użyte w tym przepisie wyrazy różnią się od wyrazów zawartych w innych aktach międzynarodowych, które dotyczą zasady ne bis in idem. W przeciwieństwie do art. 54 KWUS, art. 14 ust. 7 Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych, jak i art. 4 Protokołu 7. Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności używają pojęcia „przestępstwo", co pociąga za sobą wagę kryterium kwalifikacji prawnej czynu jako przesłanki zastosowania zasady ne bis in idem, o której mowa w tych ostatnich aktach.

29 Z drugiej strony należy przypomnieć, co Trybunał orzekł już w pkt 32 wyroku z dnia 11 lutego 2003 r. w sprawach połączonych C-187/01 i C-385/01 Gözütok i Brügge, Rec. str. I-1345, że żadne postanowienie tytułu VI Traktatu o Unii Europejskiej, dotyczącego współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych, którego art. 34 i 31 stanowiły podstawę prawną art. 54–58 KWUS, ani układ z Schengen czy sama KWUS nie uzależniają zastosowania art. 54 KWUS od harmonizacji lub co najmniej zbliżenia ustawodawstw karnych państw członkowskich.

30 Zasada ne bis in idem, zawarta w tym ostatnim przepisie, oznacza, że pomiędzy umawiającymi się państwami istnieje wzajemne zaufanie co do systemów sądownictwa karnego i że każde ze wspomnianych państw akceptuje stosowanie prawa karnego obowiązującego w innych umawiających się państwach, nawet gdy zastosowanie własnego prawa krajowego prowadziłoby do innego rozwiązania (ww. wyrok w sprawie Gözütok i Brügge, pkt 33).

31 Z tego wynika, że możliwość rozbieżnych kwalifikacji prawnych tego samego czynu w dwóch różnych umawiających się państwach nie może stanowić przeszkody w zastosowaniu art. 54 KWUS.

32 Z tych samych przyczyn kryterium tożsamości chronionego interesu prawnego nie może być uwzględnione, gdyż interes ten może różnić się w zależności od umawiającego się państwa.

33 Stanowisko takie znajduje potwierdzenie w celu art. 54 KWUS, którym jest uniknięcie sytuacji, w jakiej osoba, która skorzystała z przysługującego jej prawa swobodnego przepływu osób, byłaby ścigana za te same czyny na terytorium kilku Państw Członkowskich (ww. wyrok w sprawie Gözütok i Brügge, pkt 38, jak również wyrok z dnia 10 marca 2005 r. w sprawie C-469/03 Miraglia, Zb.Orz. str. I-2009, pkt 32).

34 Jak podniósł rzecznik generalny w pkt 45 opinii, prawo do swobodnego przepływu jest we właściwy sposób zagwarantowane tylko wówczas, gdy sprawca czynu wie, że po skazaniu i odbyciu kary, ewentualnie prawomocnym uniewinnieniu w państwie członkowskim, może przemieszczać się w ramach obszaru Schengen, nie obawiając się ścigania w innym państwie członkowskim na tej podstawie, że czyn ten stanowi przestępstwo odrębne w porządku prawnym tego ostatniego państwa członkowskiego.

35 Tymczasem z uwagi na brak harmonizacji krajowych systemów prawa karnego kryterium oparte o kwalifikację prawną czynu lub o chroniony interes prawny mogłoby tworzyć tyle przeszkód w zakresie swobody przepływu w ramach obszaru Schengen, ile istnieje systemów karnych w umawiających się państwach.

36 W tych okolicznościach jedynym znaczącym kryterium dla celów stosowania art. 54 KWUS jest kryterium tożsamości zdarzenia, rozumiane jako istnienie całości, na którą składają się nierozdzielnie ze sobą związane konkretne okoliczności.

37 Jeśli chodzi o taką sytuację, jakiej dotyczy postępowanie przed sądem krajowym, należy stwierdzić, że co do zasady może ona stanowić pewien zespół zachowań, które z uwagi na swą naturę są ze sobą nierozdzielnie związane.

38 Jednakże ostateczna ocena w tym zakresie należy, jak słusznie podniósł rząd niderlandzki, do właściwych instancji krajowych, które muszą określić, czy rozpatrywane zdarzenie stanowi całość, na którą składają się zachowania nierozdzielnie ze sobą związane w czasie, przestrzeni, jak i przez swój przedmiot.

39 Wbrew twierdzeniom rządu słowackiego takiej wykładni nie podważa brzmienie art. 71 KWUS, który zobowiązuje umawiające się państwa do przyjęcia wszelkich niezbędnych środków w celu walki z nielegalnym handlem środkami odurzającymi.

40 Jak słusznie podniósł rząd niderlandzki, KWUS nie przewiduje hierarchii pierwszeństwa przepisów, a ponadto art. 71 tej konwencji nie zawiera żadnego elementu zmierzającego do ograniczenia zakresu stosowania wspomnianego art. 54, który ustanawia na obszarze Schengen zasadę ne bis idem, uznaną przez orzecznictwo za podstawową zasadę prawa wspólnotowego (zob. podobnie wyrok z dnia 15 października 2002 r. w sprawach połączonych C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, od C-250/99 P do C-252/99 P oraz C-254/99 P Limburgse Vinyl Maatschappij i in. przeciwko Komisji, Rec. str. I-8375, pkt 59).

41 Z tego wynika, że odniesienie w art. 71 KWUS do istniejących konwencji Narodów Zjednoczonych nie może być rozumiane jako przeszkoda w zastosowaniu zasady ne bis in idem, o której mowa w art. 54 KWUS, który jedynie uniemożliwia wielokrotne

ściganie osoby za ten sam czyn, nie pociągając za sobą jednakże depenalizacji w ramach obszaru Schengen.

42 Z uwagi na powyższe odpowiedź na drugie pytanie powinna brzmieć, iż wykładni art. 54 KWUS należy dokonywać w ten sposób, że:

— decydujące kryterium dla celów zastosowania tego przepisu KWUS stanowi kryterium tożsamości zdarzenia, rozumianego jako istnienie całości, na którą składają się nierozdzielnie ze sobą związane zachowania, niezależnie od kwalifikacji prawnej tych zachowań lub chronionego interesu prawnego;

— czyn karalny polegający na wywozie i przywozie tych samych środków odurzających ścigany w różnych państwach umawiających się KWUS jest zasadniczo uznawany za „ten sam czyn" w rozumieniu tego art. 54, przy czym ostateczna ocena w tym zakresie należy do właściwych instancji krajowych.

W przedmiocie kosztów

43 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem; do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

1) **Zasada ne bis in idem, o której mowa w art. 54 Konwencji wykonawczej do układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. zawartego między rządami państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec i Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach, podpisanej w dniu 19 czerwca 1990 r. w Schengen powinna znaleźć zastosowanie w przypadku postępowania karnego wszczętego w państwie umawiającym się za czyn, który doprowadził już do skazania zainteresowanego w innym państwie umawiającym się, podczas gdy KWUS jeszcze nie obowiązywała w tym ostatnim państwie w momencie ogłaszania wyroku skazującego, o ile obowiązywała ona w tych państwach umawiających się w momencie oceny zastosowania zasady ne bis in idem przez instancję rozpatrującą sprawę w drugim procesie.**

2) **Wykładni art. 54 KWUS należy dokonywać w ten sposób, że:**

— **decydujące kryterium dla celów zastosowania tego przepisu KWUS stanowi kryterium tożsamości zdarzenia, rozumianego jako istnienie całości, na którą składają się nierozdzielnie ze sobą związane zachowania, niezależnie od kwalifikacji prawnej tych zachowań lub chronionego interesu prawnego;**

— **czyn karalny polegający na wywozie i przywozie tych samych środków odurzających ścigany w różnych państwach umawiających się KWUS**

jest zasadniczo uznawany za „ten sam czyn" w rozumieniu tego art. 54, przy czym ostateczna ocena w tym zakresie należy do właściwych instancji krajowych.

Podpisy